

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจเนื่องจากอุบัติเหตุจากรางทางบก
ของจังหวัดนครปฐม
ชื่อและนามสกุล นางสาววิรินดา สิริสุวรรณ
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อุยยานนท์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชมพูนุท โกสตากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อุยยานนท์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

 ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจเนื่องจากอุบัติเหตุจราจรทางบกของจังหวัดนครปฐม
ผู้วิจัย นางสาววิรินดา สิริสุวรรณ รหัสนักศึกษา 2506000401 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อุยยานนท์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์
ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของอุบัติเหตุจราจรทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2553 ของจังหวัดนครปฐม และ 2) ประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจราจรทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ของจังหวัดนครปฐม

การศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิของผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ปี พ.ศ. 2549 - 2553 ของจังหวัดนครปฐม จากศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ปี พ.ศ. 2553 ของจังหวัดนครปฐม จากโรงพยาบาลรัฐและเอกชนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 12 แห่ง โดยใช้วิธีการทวนมนุษย์เพื่อประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจและจำแนกความสูญเสียออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ 2) กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เสียหาย และ 3) กลุ่มความสูญเสียทั่วไป

ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพทั่วไปของอุบัติเหตุจราจรทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2553 ของจังหวัดนครปฐม จำนวนการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ และผู้เสียชีวิต มีแนวโน้มลดลงช่วงอายุ 15-19 ปี เป็นช่วงอายุที่มีผู้ประสบอุบัติเหตุสูงสุด การไม่สวมหมวกนิรภัย เป็นพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดของการเกิดอุบัติเหตุ รถมอเตอร์ไซด์ เป็นยานพาหนะที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ถนนใน อบต./หมู่บ้าน เป็นประเภทถนนที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด และเวลา 16.01-20.00 น. เป็นช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด 2) การประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจราจรทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ปี พ.ศ. 2553 ของจังหวัดนครปฐม พบว่า มีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 70,768,527 บาท โดยกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ มีมูลค่าความสูญเสีย สูงสุด เท่ากับ 46,753,127 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.06 รองลงมาคือ กลุ่มความสูญเสียทั่วไป มีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 17,201,650 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 24.31 และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเสียหาย มีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 6,813,750 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.63 ตามลำดับ

คำสำคัญ อุบัติเหตุจราจรทางถนน จังหวัดนครปฐม ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ วิธีการทวนมนุษย์

Thesis title: The Evaluation of Economic Loss Caused by Road Accidents in Nakhon Pathom Province

Researcher: Miss Wirinda Sirisuwan; **ID:** 2506000401; **Degree:** Master of Economics; **Thesis advisors:** (1) Dr. Porphant Ouyyanont, Associate Professor; (2) Dr. Orapan Srisawalak, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of the research were to 1) study general situation of road accidents during New Year's festival and Songkran festival in Nakhon Pathom province during the period between 2006 to 2010, and 2) evaluate economic loss caused by road accidents during New Year's festival and Songkran festival.

The analysis was based on secondary data of road accidents during the New Year and Songkran festivals in Nakhon Pathom province during the period between 2006 to 2010 from the Department of Disaster Prevention and Mitigation. The calculation also used information on expenses on medical treatment of the deceased and wounded during these 2 festival periods in 2010 in Nakhon Pathom province collected from 12 public and private hospitals. The analysis used the Human Capital Approach where losses were classified into 3 groups, namely 1) those related to human beings, 2) those related to assets and 3) general losses.

The study found that 1) the major findings of the general situations of road accidents during the New Year festival and Songkran festivals in Nakhon Pathom between 2006 and 2010 were: the number of accidents, number of wounded people and deceases were declining during the period of analysis; the age group of most victims were between 15-19 years old; the highest risk group were those who ignored the importance of wearing helmets; most accidents were caused by motorcycles; road accidents mainly occurred in rural roads and roads within Sub-districts and the highest rate of road accidents mainly occurred between 16.01-20.00 hrs. 2) On estimation of economic losses caused by road accidents, total losses was estimated to be 70,768,527 Baht. The value of loss related to human beings was highest at 46,753,127 Baht or 66.06 percent. The second highest was general losses estimated to be 17,201,650 Baht or 24.31 percent, whereas losses related to assets was at 6,813,750 Baht or 9.63 percent.

Keywords: Road accidents, Nakhon Pathom Province, Economic loss, Human Capital Approach

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุยยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ รองศาสตราจารย์ รศ.ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอบพระคุณร้อยตรีพงศธร ศิริสาคร หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนครปฐม ที่ได้กรุณาลงนามในหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อขอข้อมูลของผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล ศูนย์นครปฐม โรงพยาบาลสนามจันทร์ โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน โรงพยาบาลสามพราน โรงพยาบาลนครชัยศรี โรงพยาบาลหลวงพ่อเป็น โรงพยาบาลห้วยพลู โรงพยาบาลพุทธมณฑล โรงพยาบาลกำแพงแสน โรงพยาบาลจันทบุรุษเกษรา โรงพยาบาลบางเลน โรงพยาบาลดอนตูม ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม แขวงทางหลวงนครปฐม และผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบคุณพ่อแม่ ยาย น้า น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้เขียนมีความซาบซึ้งในความกรุณาอันดียิ่งจากทุกท่านที่ได้กล่าวนามมา และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

วิรินดา สิริสุวรรณ

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ข้อจำกัดในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
เอกสารส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ	13
การดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนนของจังหวัดนครปฐม	24
ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญที่ใช้ในการศึกษา	26
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของอุบัติเหตุจราจรทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2553 ของจังหวัดนครปฐม	58
ผลการศึกษาค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาล ปีใหม่และสงกรานต์ของจังหวัดนครปฐม	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปการวิจัย	84
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	101
ประวัติผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางถนนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545 - 2552 (เปรียบเทียบช่วงเวลาปกติกับช่วงเทศกาลสำคัญ) 4
ตารางที่ 1.2	จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางถนนในประเทศไทย (เฉพาะภาคกลาง) จำแนกเป็นรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2545 - 2553 5
ตารางที่ 1.3	สถิติอุบัติเหตุจราจรทางบกจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2543-2553 6
ตารางที่ 2.1	ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานในแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2552-2555 19
ตารางที่ 2.2	หน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฯ 21
ตารางที่ 2.3	ช่วงเวลา ระดับข้อมูล และประเภทความสูญเสียงานวิจัยที่ผ่านมา ในประเทศไทย 38
ตารางที่ 3.1	แสดงร้อยละและจำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดนครปฐม จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล 43
ตารางที่ 3.2	จำนวนปีรวมของชีวิตการทำงานของเพศชายที่วราชอาณาจักร ปี 2553 46
ตารางที่ 3.3	แสดงวิธีการคำนวณมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุจราจร ทางถนนช่วงเทศกาล 52
ตารางที่ 4.1	สภาพทั่วไปของอุบัติเหตุจราจรทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2553 ของจังหวัดนครปฐม จำแนกตามประเภทและลำดับที่ ของการเกิดอุบัติเหตุ 60
ตารางที่ 4.2	สรุปมูลค่าความสูญเสียในด้านต่างๆ ของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางถนน ในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2553 ของจังหวัดนครปฐม 83

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงองค์ประกอบของมูลค่าความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน โดยวิธีทูนมนุษย์	7
ภาพที่ 2.1	องค์ประกอบมูลค่าความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน โดยวิธีทูนมนุษย์	30
ภาพที่ 4.1	แสดงจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	61
ภาพที่ 4.2	แสดงจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	62
ภาพที่ 4.3	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	63
ภาพที่ 4.4	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	64
ภาพที่ 4.5	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามพฤติกรรมเสี่ยงสำคัญ (3ม 2ข 1ร) ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	65
ภาพที่ 4.6	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามพฤติกรรมเสี่ยงสำคัญ (3ม 2ข 1ร) ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	66
ภาพที่ 4.7	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	67
ภาพที่ 4.8	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	68
ภาพที่ 4.9	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทถนนที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	69
ภาพที่ 4.10	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทถนนที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	70
ภาพที่ 4.11	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	71

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 4.12	แสดงร้อยละผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำแนกตามประเภทช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	72
ภาพที่ 4.13	แสดงร้อยละผู้กระทำความผิดและถูกดำเนินคดีแต่ละมาตรการ ตามข้อมูลการบังคับใช้กฎหมาย (3ม 2ข 1ร) ในช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	73
ภาพที่ 4.14	แสดงร้อยละผู้กระทำความผิดและถูกดำเนินคดีแต่ละมาตรการ ตามข้อมูลการบังคับใช้กฎหมาย (3ม 2ข 1ร) ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พ.ศ. 2549-2553 จังหวัดนครปฐม	74

